

Sakrament eller kontrakt?

I det här föredraget som bygger på John Wittes välkända större arbete, "Från sakrament till kontrakt - om äktenskapet, religionen och lagen i den västerländska traditionen" (2012), uttalar författaren vad han bland annat tycker måste vara kännetecknande för en sakramental gemenskap mellan en man och en kvinna:

"Det passande och gladlynta samtalet om äktenskapet måste ha sin plats i dialogen idag. Äktenskapet hör ju till de stora förmedlarna av det som är personunikt och det som hör till gemenskapen. Äktenskapet sammanför det övernaturliga och förnuftet, traditionen och moderniteten".

Äktenskapet i sin kristna form hör till västerlandets andliga och outplånliga genetik, hävdar John Witte. Det har förklarats, förståtts och missförståtts under seklernas gång som historien visar. Författaren ger en överblick av styrkan och svårigheterna i allt som rör äktenskapet och pekar på kyrkolagens kanoniska rötter och vad de senare lutherska, kalvinistiska och anglikanska teologerna och filosoferna har bidragit med. En stor förändring i staternas familjelagstiftning gör sin debut i upplysningstidens idéer som aktivt bekämpat katolsk äktenskapslära. Enheten mellan kyrka och samhällsordning går nu delvis förlorad.

Trots de olika från början gemensamma uppfattningarna om äktenskapets mening och syfte har grunden ändå märkligt nog bevarats ända till vår egen tid och binder ihop oss genom kulturen.

Utvecklingen av de politiska ideologierna in i vår egen tid har visserligen lett fram till en sekulariserad syn på både ouplöslighetsprincipen och sexualitetens inneboende meningsfullhet. Grunden finns ändå kvar. Hur framtiden nu ska se

ut, vet vi naturligtvis inte. Man kan stanna upp inför författarens huvudtes, att västerlandets utveckling gått från "sakrament till kontrakt" och finna vägen framåt.

Vi kristna tror ju ändå att äktenskapet har, och kommer att ha, betydelse som en levande del av den kristna uppenbarelsen. Vi kan inte tro att Gud ändrar sin plan. Författaren tecknar med stor sakkunskap en historisk utveckling som visar att äktenskapets "betydelser" inte kommer att saknas i vår egen moderna tid.

Göran Fäldt

(Texten återfinns på omslaget till "Äktenskapets betydelser", utgivet som häfte av Familjeutskottet i november 2022. Häftet kan beställas via mejl gr.faltdt@gmail.com för 100 SEK efter överenskommelse).